

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 5Cdo/56/2019  
Identifikačné číslo spisu: 1214204870  
Dátum vydania rozhodnutia: 30.07.2020  
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Gandžala  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1214204870.1

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. a JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD., v spore žalobcov 1/ L. XX, 2/ O., právne zastúpených Mgr. Jakubom Malým, advokátom, Advokátska kancelári DETVAI LUDVIK MALÝ UDVAROS, so sídlom v Bratislave, Cukrová 14, proti žalovaným 1/ V. 2/ T., právne zastúpenému JUDr. Karolom Spišákom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Tuhovská č. 1, o návrhu žalovaného 1/ na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Bratislava II po sp. zn. 58C/44/2014, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. októbra 2018 sp. zn. 5Co/209/2017, takto

### rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovaní 1/ a 2/ m a j ú voči žalobcom 1/ a 2/ n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

### Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava II [ďalej len „súd prvej inštancie“ event. „prvoinštančný súd“] (v poradí prvým) rozhodnutím - uznesením z 18. septembra 2015 č. k. 58C/44/2014 - 81 návrh žalovaného 1/ na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 6C/3/2008 v časti právoplatne ukončenej rozsudkom Okresného súdu Bratislava II č. k. 6C/3/2008-305 zo dňa 24. októbra 2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Co/117/2012-345, 6Co/118/2012 zo dňa 3. decembra 2012 zamietol (prvý výrok). Žalobcom 1/ a 2/ a žalovanému 2/ náhradu trov konania nepriznal (druhý výrok).

1. 2. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na (v tej dobe platné a účinné) ustanovenia § 228 ods. 1 a § 230 ods. 1 a 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) a konštatoval, že dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené podmienky pre povolenie obnovy konania podľa ustanovenia § 228 ods. 1 písm. a/ OSP. Poukázal na to, že podľa oznámenia Ministerstva vnútra SR - Archívu hl. mesta SR Bratislavy zo dňa 13. apríla 2007 sú v zozname skonfiškovaných parciel k. ú. X. parcely č. 20077, 20078, 20079, 20080, 20081 a 20082 označené ako konfiškáty, a teda žalovaný 1/ mal vedomosť o konfiškácii predmetných pozemkov. Zároveň poukázal na to, že predmetný návrh na začatie konania proti žalovanému 1/ bol podaný dňa 4. decembra 2007, a teda žalovaný 1/ mal počas

konania dostatočný časový priestor v trvaní niekoľkých rokov na získanie dôkazného listinného materiálu. Konštatoval, že na základe oznámenia archívu o konfiškácii predmetných pozemkov mohol konajúcemu súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 6C/3/2008 navrhnúť vyžiadať si tieto listiny z príslušných archívov. Uviedol, že pod nemožnosťou použitia dôkazu, rozhodnutia alebo inej skutočnosti sa rozumie nemožnosť ich procesného uplatnenia v procese dokazovania v súdnom konaní, pričom procesným uplatnením sa chápe podanie účastníka, ktorým takúto skutočnosť, rozhodnutie alebo dôkaz označil na účely jeho zaobstarania, vykonania a vyhodnotenia, avšak žalovaný 1/ v pôvodnom konaní vôbec taký dôkaz neoznačil. Z pripojeného spisu sp. zn. 6C/3/2008 súd prvej inštancie zistil, že žalovaný 1/ zistené skutočnosti o konfiškácii predmetných pozemkov vo svojich podaniach a vyjadreniach nikdy neuvádzal, ani na tieto skutočnosti nepoukazoval a nedal ich na vedomie konajúcemu súdu, ktorý prejudiciálne riešil aj otázku vlastníctva predmetných pozemkov, pričom sa vôbec nezmienil ani o možnom vyvlastnení predmetných pozemkov a nenamietal ani možnú absenciu aktívnej legitimácie žalobcov v konaní.

2. 1. Krajský súd v Bratislave [ďalej len „odvolací súd“] na základe odvolania žalovaného 1/ (v poradí prvým) rozhodnutím - uznesením č. k. 8Co/697/2015-106 zo dňa 31. mája 2016 vyššie uvedené uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

2. 2. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že súd prvého stupňa nepostupoval správne, keď napriek tomu, že nezistil žiaden z dôvodov zamietnutia návrhu na obnovu konania uvedených v ustanovení § 234 ods. 2 OSP, nenariadil za účelom prejednávania návrhu na obnovu konania pojednávanie, ale bez nariadenia pojednávania návrh na obnovu konania zamietol z dôvodu, že dospel k záveru, že neboli splnené zákonné podmienky ustanovenia § 228 ods. 1 písm. a/ OSP pre povolenie obnovy konania. Zároveň konštatoval, že za novú skutočnosť a dôkazy, ktorými žalovaný 1/ odôvodňuje návrh na obnovu konania podľa § 228 ods. 1 OSP treba považovať nie konfiškáciu, ale vyvlastnenie predmetných nehnuteľností pôvodnej vlastníčke v prospech štátu a listiny preukazujúce túto skutočnosť, o ktorých sa žalovaný 1/ dozvedel dňa 26. novembra 2013, a z ktorých žalobca vyvodzuje svoje vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam, a preto je potrebné zamerať dokazovanie na zistenie, či práve túto skutočnosť a dôkazy, týkajúce sa vyvlastnenia predmetných nehnuteľností, nemohol žalovaný 1/ použiť v pôvodnom konaní, a či to môže pre neho privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Za tým účelom je potrebné došetriť, či žalovaný 1/ skutočne na základe oznámenia Ministerstva vnútra SR - Archív hl. mesta zo dňa 13. apríla 2007 bol nahliadnuť v bádateľni archívu do spisu, týkajúceho sa konfiškácie predmetných nehnuteľností, a s akým výsledkom, keď žalovaný 1/ tvrdil, že listiny týkajúce sa vyvlastnenia nehnuteľností, sa v tomto spise nenachádzali, a na základe toho posúdiť, či žalovaný 1/ mohol túto novú skutočnosť a dôkazy týkajúce sa vyvlastnenia predmetných nehnuteľností použiť v pôvodnom konaní a nespĺnil si povinnosť tvrdiť rozhodné skutočnosti (t.j., že došlo k vyvlastneniu) a označiť na ich preukázanie dôkazy, hoci o nich vedel, alebo ide o takú novú skutočnosť a dôkazy, ktoré žalovaný 1/ bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, keď neporušil procesné predpisy a bol aktívny ohľadne zisťovania rozhodujúcich skutočností a existencie dôkazov, a preto mu nemožno pričítať za vinu, že si následne zistenú novú skutočnosť, a to, že došlo k vyvlastneniu, nemohol uplatniť v pôvodnom konaní.

3. 1. Súd prvej inštancie (v poradí druhým) rozhodnutím - rozsudkom z 1. februára 2017 č. k. 58C/44/2014-177 opätovne zamietol návrh žalovaného 1/ na obnovu predmetného konania [v časti, v ktorej bola žalobcom právoplatne priznaná náhrada za užívanie pozemkov v ich vlastníctve žalovanými 1/ a 2/ na účely pohrebiska (cintorín U.)] (prvý výrok) a žalobcom 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov konania (druhý výrok).

3. 2. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na zákonné znenia ustanovení § 397 písm. a/, § 403 a § 414 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Konštatoval, že hľadiska splnenia nevyhnutných procesných predpokladov v zmysle § 397 písm. a/ CSP je nevyhnutné, aby skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy týkajúce sa strán a predmetu pôvodného konania, ktoré ten, kto podal žalobu na obnovu konania, tieto bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní. V tejto súvislosti priamo vo vzťahu k predmetnej žalobe na obnovu konania uviedol, že vykonanie troch úkonov a to ešte v roku 2007 nie je možné podľa jeho názoru považovať za intenzívnu a dôslednú činnosť pri prešetrovaní majetkových pomerov. Žalovaný 1/ mu vôbec nepreukázal, že by v období rokov 2007 až 2013 vyvíjal akúkoľvek činnosť, ktorá by smerovala k prešetrovaniu jeho majetkových pomerov. Nič na tom nemení

ani fakt, že v liste Ministerstva vnútra SR, archívu hlavného mesta z 13. apríla 2007 bolo uvedené, že „písomné dokumenty, týkajúce sa konfiškácie menovaných nehnuteľností vám predložíme k nahliadnutiu v bádateľni nášho archívu v utorok a štvrtok od 09:00 do 12:00 hod; kúpne zmluvy a vyvlastňovacie rozhodnutia sa v Archíve hlavného mesta SR Bratislavy nenachádzajú.“ Súd prvej inštancie v danej súvislosti konštatoval, že z predložených dôkazov (listy z archívov z 13. apríla 2007, 18. apríla 2007 a 04. apríla 2007) nie je možné vyvodit' vykonávanie dlhodobej, aktívnej a intenzívnej činnosti, týkajúcej sa majetkovoprávneho prešetrovania predmetných pozemkov. Pritom povinnosť žalovaného 1/ v tomto smere vyplývala priamo z ustanovenia § 7 zákona č. 138/1991 Zb., ktoré upravuje, že má zákonnú povinnosť používať všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania svojich práv alebo oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi. O existencii vyvlastňovacích listín sa žalovaný 1/ dozvedel až dňa 26. novembra 2013 s tým, že žaloba vo veci 6C/3/2008 bola podaná na Okresný súd Bratislava II dňa 04. decembra 2007 a rozhodnutie prvoinštančného súdu v spojení s rozsudkom Krajského súdu Bratislava č.k. 6Co/117/12-345 z 03. decembra 2012 nadobudlo právoplatnosť dňa 11. decembra 2012. Predmetné nehnuteľnosti pritom v žiadnom prípade nepredstavovali majetok zanedbateľnej hodnoty a žalovaný 1/ disponuje personálnym a materiálnym aparátom, ktorý mu umožňoval archívne záznamy intenzívne preskúmať. Prvoinštančný súd tiež uviedol, že je možno dôvodne predpokladať, že všetky relevantné listiny sa museli nachádzať v archíve počas celého pôvodného konania. To znamená, že žalovaný 1/ predmetné listinné dôkazy mohol použiť v pôvodnom konaní, ak by svoje povinnosti uložené zákonom nezanedbal.

3. 3. V závere odôvodnenia rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že inštitút obnovy konania predstavuje mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje proti právoplatným rozhodnutiam súdu, pričom vzhľadom na jeho výnimočnosť a z hľadiska právnej istoty, sú dôvody prípustnosti žaloby na obnovu konania taxatívne upravené v ustanovení § 397 CSP. Následne konštatoval, že na základe vykonaného dokazovania mal za to, že žalovaný 1/ nepreukázal aktívnu činnosť smerujúcu k zisťovaniu rozhodných skutočností a existencie dôkazov v súlade s ustanovením § 397 písm. a/ CSP tak, aby súd mohol posúdiť, že bez svojej viny tieto dôkazy nemohol použiť v pôvodnom konaní, a predložené listiny nemohli prívodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

4. 1. Odvolací súd na základe odvolania žalovaného 1/ (v poradí druhým) rozhodnutím - rozsudkom č. k. 5Co/209/2017 - 263 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh žalovaného 1/ na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 6C/3/2008 v časti právoplatne ukončenej rozsudkom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 24. októbra 2011 č. k. 6C/3/2008-305 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 3. decembra 2012 č. k. 6Co/117/2012-345 povolil.

4. 2. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že záver súdu prvej inštancie, že rozhodnutie Finančného odboru Mestského národného výboru v Bratislave Fin-1745/6-maj zo dňa 31. marca 1961 o vyvlastnení sporných pozemkov nemožno považovať za listinný dôkaz, ktorý bez svojej viny žalovaný 1/ nemohol použiť v pôvodnom konaní, je celkom nesprávny. Poukázal na to, že z listinných dôkazov pripojených k návrhu na obnovu konania je zrejmé, že žalovaný 1/ ešte pred začatím pôvodného konania, po doručení písomnej výzvy žalobcov na poskytnutie náhrady za užívanie pozemkov, na ktorých sa nachádza pohrebisko (cintorín U.), požiadal o zisťovanie listín o prevode alebo prechode vlastníctva na štát tri archívy (MV SR Archív hl. mesta SR Bratislavy, MV SR Štátny archív v Bratislave, MV SR Slovenský národný archív). Zo všetkých archívov prišla negatívna odpoveď v tom smere, že konfiškačné listiny, zmluvy, ale ani vyvlastňovacie rozhodnutia sa v archíve nenachádzajú. Takáto negatívna odpoveď bola žalovanému 1/ zaslaná i z archívu, v ktorom vzhľadom na čiastočné právoplatné skončenie konania žalovaný 1/ s odstupom viacerých rokov (r. 2013) opätovne požiadal o vykonanie lustrácie do úvahy prichádzajúcich listín (MV SR Archív hlavného mesta SR). Za tohto stavu nebolo možné dospieť k záveru, že žalovaný 1/ v pôvodnom konaní (prebiehajúcim v r. 2008-2012) porušil svoje procesné povinnosti, bol v konaní pasívny a dôkaz, ktorý predkladal ako kvalifikovaný dôvod obnovy konania, mohol predložiť už v pôvodnom konaní. Žalovaný 1/ nemôže zodpovedať za výsledky lustrácií v príslušných archívoch, za tieto zodpovedajú príslušné archívy (zák. č. 395/2002 Z.z. o archívoch a registratúrach).

4. 3. Následne odvolací súd uviedol, že pri posudzovaní danosti ďalšej procesnej podmienky prípustnosti obnovy konania, teda spôsobilosti označeného dôkazu prívodiť pre navrhovateľa obnovy priaznivejšie rozhodnutie v spore, súd prvej inštancie celkom nedôvodne poukazoval na skutočnosti, pre

posudzovanie dôvodnosti žaloby irelevantné (päťdesiatročná nečinnosť žalovaného 1/ a jeho predchodcov, nezabezpečenie registrácie rozhodnutia do evidencie nehnuteľnosti a pod). Pri posudzovaní danosti tejto procesnej podmienky je relevantné skúmanie, či listinný dôkaz, t. j. rozhodnutie o vyvlastnení pozemkov, ktorých ako vlastníci sú dnes na liste vlastníctva vedení žalobcovia, môže alebo nemôže privodiť žalovanému 1/ priaznivejšie rozhodnutie v spore, v ktorom žalobcovia z titulu vlastníctva dotknutých pozemkov s úspechom uplatňovali náhradu za ich užívanie vo výške 348. 912 Eur s príslušenstvom. Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodnutie o vyvlastnení sporných pozemkov s ohľadom na následok, ktorý takéto rozhodnutie vyvoláva (prechod majetku na štát) a na osobu žalovaného 1/, ktorý zo zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí nadobudol do vlastníctva nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu ku dňu jeho účinnosti (1. mája 1991) je dôkazom spôsobilým privodiť pre žalovaného 1/ priaznivejšie rozhodnutie.

4. 4. Odvolací súd zároveň poukázal na to, že žalobcovia nadobudli predmetné pozemky (cca 13.000 m<sup>2</sup>) v roku 2005 a ako poukazovali vo svojom vyjadrení, ide o verejnou navštevovanú cintorín v U., preto bolo na ich zvážení, či takéto pozemky za symbolickú cenu 50.000,- Sk od osoby žijúcej v Čechách (ktorú zastupovali v dedičskom konaní) nadobudnú alebo nenadobudnú. Pozemno-knižná vlastníčka G. sporné pozemky (vl. K. X.) nadobudla na základe rozhodnutia konfiškačnej komisie o ich uvoľnení spod konfiškácie z majetku pôvodnej vlastníčky - jej matky W. podľa § 3 ods. 1 a 2 nar. č. 104/1945 Sb. V čase plynutia lehôt na uplatnenie reštitučných nárokov podľa oboch reštitučných zákonov sa jediný dedič V., o navrátenie pozemkov neuchádzal; z obsahu spisu ani nevyplýva, že do začatia dedičského konania po matke dňa 9. novembra 2004 (v zastúpení žalobcom 1/) sa považoval za vlastníka vecí, a to napriek tomu, že list vlastníctva v prospech žalovaného 1/ nebol na sporné pozemky vedený.

4. 5. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 388 CSP zmenil a obnovu konania vedeného na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 6C/3/2008 v právoplatne skončenej časti z dôvodu splnenia podmienok podľa § 397 písm. a/, § 400, § 403 ods. 1 a 2 CSP povolil.

5. 1. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, v ktorom žiadali, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, eventuálne, aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že potvrdí rozsudok súdu prvej inštancie.

5. 2. Prípustnosť dovolania odôvodnili poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ CSP.

5. 3. V odôvodnení dovolania namietali, že rozhodnutím odvolacieho súdu a konaním, ktoré tomuto rozhodnutiu predchádzalo došlo k vade uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ CSP, teda, že odvolací súd nesprávnym právnym postupom znemožnil, aby uskutočňovali im patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces a to tým, že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu je nedostatočné a z tohto dôvodu je toto rozhodnutie nepreskúmateľné. Z obsahu dovolania zároveň vyplýva, že taktiež namietali nedostatočne zistený skutkový stav, nedostatočne vykonané dokazovanie, a tiež nesprávne hodnotenie dôkazov zo strany odvolacieho súdu. Mali za to, že žalovaný 1/ porušil svoje procesné povinnosti, bol v konaní pasívny a dôkaz, ktorý predložil ako kvalifikovaný dôvod obnovy konania, mohol predložiť už v pôvodnom konaní. Zároveň uviedli, že konaním žalovaného 1/ nedošlo k naplneniu podmienky požadovanej ustanovením § 228 ods. 1 OSP resp. § 397 ods. 1 CSP, a to nemožnosti „bez svojej viny“ použiť predmetné nové dôkazy, a tiež, že vo veci nie je možné spravodlivo rozhodnúť priaznivejšie pre žalovaného 1/ resp. žalovaných 1/ a 2/. Ďalej mali za to, že žalovaní neunesli dôkazné bremeno a dostatočným spôsobom nepreukázali nimi uvádzané skutočnosti ohľadne nimi tvrdeného vyvlastnenia, pričom odvolací súd zjednodušene, predčasne a bez dostatočného dokazovania a presvedčivého odôvodnenia v napadnutom rozsudku dospel nesprávne k záveru o tom, že k platnému a právoplatne ukončenému vyvlastneniu došlo a teda, že táto skutočnosť je spôsobilá privodiť pre žalovaného 1/ resp. žalovaných 1/ a 2/ priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

6. 1. Žalovaný 1/ vo vyjadrení k dovolaniu žalobcov uviedol, že v konaní predložil listinné dôkazy, ktorými preukázal splnenie všetkých podmienok pre povolanie obnovy konania, najmä vyvlastňovacie rozhodnutia a z nich vyplývajúce jeho vlastníctvo, pričom ide o také skutočnosti a dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohol predložiť v pôvodnom konaní a môžu mu privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Poukázal na to, že bolo preukázané splnenie objektívnej a subjektívnej lehoty na podanie žaloby na

obnovu konania, teda bola podaná včas. Závery odvolacieho súdu považoval za vecne správne a právne riadne a zrozumiteľne odôvodnené. Podľa názoru žalovaného 1/ odvolací súd na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, prejednávanej veci správne právne posúdil a svoje závery riadne odôvodnil.

6. 2. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcov odmietol alebo zamietol ako nedôvodné.

7. 1. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k dovolaniu žalobcov uviedol, že má za to, že v danom prípade sú splnené podmienky pre povolenie obnovy konania, a že žalovaný 1/ poukázal na skutočnosti a dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohol predložiť v pôvodnom konaní a môžu pre neho privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Uviedol, že v predmetnej veci tak na základe obnovy konania možno dosiahnuť nápravu veci, v ktorej nebol skutkový stav v pôvodnom konaní riadne zistený, a preto pôvodné rozhodnutie vo veci samej nemôže obstať z hľadiska správnosti a úplnosti skutkových zistení a skutkových záverov.

7. 2. Z uvedených dôvodov preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcov odmietol alebo zamietol ako nedôvodné.

8. Žalobcovia 1/ a 2/ v písomnej reakcii na vyjadrenia žalovaného 1/ a žalovaného 2/ v zásadných aspektoch de facto zotrvali na pôvodne prezentovanej argumentácii. Zopakovali názor, že neexistujú dôvody pre prípustnosť obnovy konania a neboli splnené podmienky pre obnovu konania.

9. Žalobcovia 1/ a 2/ v podaniach formálne označených ako „doplnenie informácií o nových zisteniach žalobcov podstatných pre rozhodnutie“ a „doplnenie dôkazov k novým zisteniam žalobcov“ uviedli, že majú dôvodnú pochybnosť o pravosti listín predložených žalovaným 1/, ktorými preukazoval danosť dôvodu na obnovu konania, resp. o tom, že žalovaný 1/ disponuje kópiami alebo odpismi predmetných listín z archívnych dokumentov, ktoré mali byť vystavené Archívom Hlavného mesta SR Bratislavy zriadeného v tom čase Ministerstvom vnútra SR, z ktorého archívne dokumenty od 1. novembra 2015 prevzal Archív mesta Bratislavy zriadený Magistrátom hlavného mesta SR Bratislava. Svoju argumentáciu zdôvodňovali absenciou odpovede na ich žiadosť o vyjadrenie sa k existencii predmetných listín, taktiež v predložení výlučne farebných fotokópií žalobcovi 1/ pri nahliadnutí do dokumentov uložených v archíve a v neposlednom rade odpoveďou vyššie špecifikovaného archívu, týkajúcej sa nemožnosti zistenia miesta uloženia listín a tým pádom ani poskytnutia ich k nahliadnutiu.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ event. „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f/ CSP) prípustné, avšak nie je dôvodné.

11. V danom prípade dovolatelia vyvodili prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

12. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa

všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

13. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu (1 Cdo 166/2018, 2 Cdo 19/2019, 3 Cdo 150/2018, 4 Cdo 27/2018, 5 Cdo 21/2018, 7 Cdo 27/2019, 8 Cdo 181/2018), teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (1 Cdo 166/2018, 2 Cdo 19/2019, 3 Cdo 150/2018, 4 Cdo 27/2018, 5 Cdo 21/2018, 7 Cdo 27/2019, 8 Cdo 181/2018, 1 VCdo 2/2017). Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

15. Z obsahu dovolania (vychádzajúc z článku 11 ods. 1 Základných princípov CSP a ustanovenia § 124 ods. 1 CSP) vyplýva, že žalobcovia 1/ a 2/ v dovolaní nenamietali chyby a nesprávnosti v procese prejednávania sporu (v procedúre jeho vedenia) zo strany odvolacieho súdu, ale naopak zreteľne namietali nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu ako aj nedostatočne zistený skutkový stav veci majúci svoj základ v neobjektívnom hodnotení dôkazov.

16. 1. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolatelia v súvislosti s uplatnenou prípustnosťou dovolania namietali de facto nesprávne vyvedené skutkové závery vyplývajúce z nedostatočne vykonaného dokazovania, spočívajúce v tom, že odvolací súd nezohľadnil ich argumentáciu a dôkazy svedčiace v ich prospech, majúc za to, že žalovaný 1/ v konaní neuniesol dôkazné bremeno, porušil svoje procesné povinnosti, bol v konaní pasívny a dôkaz, ktorý predložil ako kvalifikovaný dôvod obnovy konania, mohol predložiť už v pôvodnom konaní. Zároveň uviedli, že konaním žalovaného 1/ nedošlo k naplneniu podmienky požadovanej v ustanovení § 228 ods. 1 OSP resp. § 397 ods. 1 CSP, a to nemožnosti „bez svojej viny“ použiť predmetné nové dôkazy, a tiež, že vo veci nie je možné spravodlivo rozhodnúť priaznivejšie pre žalovaného 1/ resp. žalovaných 1/ a 2/. Ďalej mali za to, že žalovaní neuniesli dôkazné bremeno a dostatočným spôsobom nepreukázali nimi uvádzané skutočnosti ohľadne nimi tvrdeného vyvlastnenia, pričom odvolací súd zjednodušene, predčasne a bez dostatočného dokazovania a presvedčivého odôvodnenia v napadnutom rozsudku dospel nesprávne k záveru o tom, že k platnému a právoplatne ukončenému vyvlastneniu došlo a teda, že táto skutočnosť je spôsobilá privedieť pre žalovaného 1/ resp. žalovaných 1/ a 2/ priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

16. 2. V súvislosti s predmetnými dovolacími námietkami dovolací súd poukazuje na to, že dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom sporovom konaní viazaný návrhmi strán (účastníkov) na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vecou súdu, a nie účastníkov konania. Pokiaľ súd v priebehu civilného sporového konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999). V takom prípade môžu byť síce nedostatočne zistené rozhodujúce skutkové okolnosti (čo v konečnom dôsledku môže viesť až k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), táto nesprávnosť ale v zmysle už dávnejšej judikatúry najvyššieho súdu nezakladá vadu zmätočnosti (k tomu viď R 37/1993 a 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

16. 3. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré žalobcovia 1/ a 2/ naznačujú v dovolaní, nie je v zásade v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Súdna prax sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania (viď R 42/1993, ale aj 1 Cdo 85/2010, 1 Cdo 18/2011, 3 Cdo 268/2012, 4 Cdo 314/2012, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 104/2010, 7 Cdo 248/2012).

16. 4. Pokiaľ dovolatelia vytýkali odvolaciemu súdu nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, najvyšší súd pripomína, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval už ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neutržateľnosti (II. ÚS 465/2017).

17. Z obsahu dovolania (článok 11 ods. 1 Základných princípov CSP a § 124 ods. 1 CSP) vyplýva, že dovolatelia v súvislosti s uplatnenou prípustnosťou dovolania mali za to, že rozsudok odvolacieho súdu resp. jeho odôvodnenie je nedostatočné a z toho dôvodu je predmetný rozsudok nepreskúmateľný (poukazujúc pri tom najmä na body 13 - 17 odôvodnenia rozhodnutia).

18. Dovolací súd konštatuje, že dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu má všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v dovolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď (II. ÚS 78/05). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Pre úplnosť dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnej vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

19. V kontexte požiadaviek riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd dovolací súd

zdôrazňuje, že ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (napr. rozhodnutia vo veciach Ruiz Torija proti Španielsku, Hiro Balani proti Španielsku, Georgiadis proti Grécku, Higgins proti Francúzsku). Ani súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď.

20. Uvedenú dovoláciu námietku žalobcov 1/ a 2/ považuje dovolací súd za nedôvodnú, neopodstatnenú a vo svojej podstate aj účelovú, nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu nemôže byť ani prekvapujúce a ani nepreskúmateľné, pretože základnou a podstatnou otázkou v spore bola v zmysle § 397 písm. a/ CSP odpoveď na otázku, či sú tu skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy týkajúce sa strán a predmetu pôvodného konania, ktoré ten, kto podal žalobu na obnovu konania, bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, ak môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí riešil práve túto otázku a dal na ňu obsahovo i právne korektnú odpoveď ( bod 13-16). Dovolací súd preto považuje rozhodnutie odvolacieho súdu za náležite odôvodnené.

21. Dovolací súd tiež pre úplnosť pripomína, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia nie je právne relevantná správnosť právnych záverov, ku ktorým súd v dovolaní napadnutom rozhodnutí dospel, pretože prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

22. Obsah spisu vedeného v preskúmvanej veci v ničom neopodstatňuje tvrdenie žalobcov 1/ a 2/, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil náležitým spôsobom. Odvolací súd v odôvodnení dovolaní napadnutého rozhodnutia uviedol konkrétnym, zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu a preto jeho rozhodnutie nemožno považovať za neodôvodnené alebo arbitrárne.

23. Z uvedeného vyplýva, že zo strany odvolacieho súdu nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by dovolateľom znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces a preto dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalobcov nebolo dôvodné a preto ho zamietol (§ 448 CSP).

24. Žalovaní 1/ a 2/ boli v dovolacom konaní úspešní a preto im dovolací súd podľa ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.